

MEGHÍVÓ

A TELEKI LÁSZLÓ ALAPÍTVÁNY TISZTELETTEL MEGHÍVJA SITERRE (PARTIUM)
A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL FELÚJÍTOTT
SITERI REFORMÁTUS TEMPLOM ÜNNEPÉLYES ÁTADÁSÁRA
2015. OKTÓBER 17-ÉN, DÉLUTÁN 16.00 ÓRÁRA.

A HÁLAADÓ ISTENTISZTELETET CSÜRY ISTVÁN,
A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET PÜSPÖKE TARTJA.

KÖSZÖNTŐT MOND:

PUSKÁS IMRE, A MINISZTERELNÖKSÉG KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELEMÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRA
ÉS KÁLDI GYULA, A TELEKI LÁSZLÓ ALAPÍTVÁNY KURATÓRIUMÁNAK TAGJA

A FELÚJÍTOTT TEMPLOMOT BEMUTATJA EMÓDI TAMÁS ÉPÍTÉSZ ÉS LÁNGI JÓZSEF RESTAURÁTOR.

SITER

REFORMÁTUS TEMPLOM

Siter temploma a Nagyváradtól észak-északnyugatra fekvő Hegyköz vidékének egyik legérdekesebb, számos meglepetést rejtő műemléktemploma, melynek helyreállítása 2002-ben kezdődött.

A felújítást megelőző épületkutatás nyomán egyértelművé vált, hogy ugyanitt egy korábbi, a mainál kisebb, négyzetes szentélyzáródású templom állt, mely valószínűleg a 12. században épült. Az is bebizonyosodott, hogy az újkori tornyon kívül a ma álló épületen két építési fázissal számolhatunk: a félköríves apszissal záródó, 7,5x6m-es belső hajóterű első templomhoz utóbb illesztették a 10,4m hosszú bővítményt. Előkerült az összes eredeti, keskeny, félkörívesen záródó, rézsűs bélletű ablak és még számos középkori részletet. Kiderült, hogy mindkét hajónak nyugaton volt a bejárat kapuja, falaikba ülések mélyedtek. Mindkét periódusban a hajóban nyugati karzat állt. Az első építési fázis árkádokon nyugvó, gerendafödémes, falazott karzatának feljárdatát a déli hajófal vastagságában alakították ki. Ez az elfalazott lépcsőfeljáró kibontásra került és igen izgalmas térélményt nyújt.

A templom legérdekesebb eleme a hajó délkeleti sarkában felfedezett baldachinszerű oltárépítmény: a cibórium. Az északnyugati sarkán szabadon álló oszlopra támaszkodó, élkeresztboltozatos cibórium egykorú a korábbi román kori épületrésszel és a szentéllyel együtt gazdag, feliratokkal tűzdelt kifestést kapott. A cibórium rendkívüliségét az adja, hogy a Kárpát-medencében ezen kívül egyetlen, XV. századi példát ismerünk a Pozsonyhoz közeli Dunahidas római-katolikus templomból. A szentélybeli falképek jelenlétéről már a 18. század végén tudtak, de utóbb bemeszelték őket. Külön is meg kell említeni, hogy a részben legendai, részben bibliai tárgyú falképeket 1874-ben Rómer Flóris váradi kanonok ismertette először.

Építész: Emődi Tamás (RESTITUTOR Kutató-Tervező Műhely, Nagyvárád); Falképrestaurátor: Lángi József (Szt. LUKÁCS Bt., Székesfehérvár); Farestaurátor: Mihály Ferenc (FORNAX Kft., Szováta); Falkutatás és régészeti feltárás: Emődi Tamás, Lakatos Attila; Kivitelezés: id. és ifj. Becske József, Stark István (Visk, Kárpátalja), Elbeka Kft. (Micske), Bálint Ferenc (Székelyudvarhely).

Támogatók: Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma (lebonyolító: Teleki László Alapítvány), Oktatási- és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkársága, Román Művelődés- és Vallásügyi Minisztérium, Illyés Közalapítvány, Szülőföld Alap, Kampeni (Hollandia) Gyülekezet, Bihar megyei Tanács, Csatár Község Önkormányzata.